

INHOUD

Voorwoord

De Tweede Fase 3

Programma's van toetsing en afsluiting per vak

Nederlands	7
Engels	8
Maatschappijleer	9
Culturele en Kunstzinnige Vorming	10
Lichamelijke Opvoeding	11
Frans	12
Duits	13
Spaans	14
Geschiedenis	15
Economie	16
Wiskunde A	17
Biologie	18
Natuurkunde	19
Scheikunde	20
Informatica	21

DE TWEEDE FASE

Voor je ligt Het Programma van Toetsing en Afsluiting Havo 4 voor het schooljaar 2008/2009. Je krijgt dit boekje omdat je bent doorgedrongen tot de Tweede Fase van de HAVO. Deze omvat het vierde en vijfde leerjaar.

HET PROFIEL

Om aan de Tweede Fase te kunnen beginnen heb je gekozen voor één van de vier profielen: Cultuur & Maatschappij, Economie & Maatschappij, Natuur & Gezondheid en Natuur & Techniek. Elk profiel bestaat uit drie delen: het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het vrije deel.

Het gemeenschappelijk deel

Voor de HAVO bestaat dit deel uit de vakken Nederlands, Engels, maatschappijleer, CKV (culturele en kunstzinnige vorming) en LO (lichamelijke opvoeding).

De profieldelen

Het profieldeel bestaat uit de vakken die het specifieke karakter van het gekozen profiel bepalen. Elk profieldeel bestaat uit een aantal *verplichte* profielvakken en profiel*keuze*vakken. De profielkeuzevakken zijn een beperkt aantal vakken die bij een bepaald profiel horen en waarvan je er een of twee van moet kiezen om het profieldeel te completeren.

Het vrije deel

Het vrije deel moet tenminste examenvak bevatten. Welke keuzemogelijkheden en welke keuzebeperkingen er zijn, wordt in HAVO-3 door de decaan met de leerlingen besproken.

HET EXAMEN

Je bent nu begonnen aan je examen. In dit schooljaar doe je examentoetsen, maak je praktische opdrachten en verricht je werkzaamheden voor je handelingsdeel die meetellen voor je examen. De resultaten van deze onderdelen zullen straks aan het eind van de vijfde klas mede bepalen of je slaagt of niet.

HET SCHOOLEXAMEN

Het examen bestaat uit twee delen: het Schoolexamen (SE) en het Centraal Examen (CE). Het CE vindt plaats aan het einde van het laatste jaar en je kan er pas aan deelnemen als je het Schoolexamen volledig hebt afgesloten. Sommige vakken hebben geen CE en bestaan dus alleen uit het Schoolexamen. Dit zijn maatschappijleer, Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV), informatica en Lichamelijke Opvoeding 1 (LO 1).

Het schoolexamen voor een vak kan uit drie verschillende componenten bestaan:

1. Examentoetsen (schriftelijk of mondeling)

Deze worden op een van tevoren bekend gemaakt moment afgenomen, je krijgt er een cijfer voor en de herkansingsregeling is erop van toepassing.

2. Praktische Opdrachten.

Deze kennen een deadline (een moment waarop de opdracht in ieder geval moet zijn afgesloten), je krijgt er een cijfer voor en ze zijn niet herkansbaar. Ben je te laat, dan kan je er het cijfer 1 voor krijgen.

3. Handelingsdeel.

Dit bestaat uit zaken die je gedaan moet hebben. Je krijgt hier geen cijfer voor maar deze onderdelen moeten naar behoren zijn verricht om toegang te krijgen tot het CE. Wanneer een docent heeft vastgesteld dat jij een bepaalde taak op voldoende wijze hebt uitgevoerd dan zal hij deze afvinken. Is dit niet het geval dan zal je alsnog aan het handelingsdeel moeten voldoen, net zo lang tot het wel als voldoende is. Om over te kunnen gaan naar Havo 5 zullen alle handelingsdelen van Havo 4 naar behoren verricht moeten zijn.

HET EXAMENDOSSIER

Iedere leerling heeft een examendossier. Dat is een overzicht van alle tot op dat moment geleverde prestaties die meetellen voor het eindexamen. Hierin komen dus alle toetsen en praktische opdrachten te staan die jij gedaan hebt, met de bijbehorende cijfers, en een lijst van alle handelingsdelen, met daarbij aangegeven of ze naar behoren verricht.

HET PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)

In dit document kun je voor alle vakken die je volgt opzoeken wat er dit jaar van je verwacht wordt voor je examendossier. Dat kunnen dus examentoetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen zijn. Dit wil overigens niet zeggen dat je het komende jaar niet ook andere dingen zult moeten doen, dat moet je namelijk wel. Er zijn ook toetsen die niet in je examendossier komen, maar die wel meetellen voor je overgang. Deze toetsen staan niet in het PTA en worden gewoon zoals je dat gewend was door je docent opgegeven. Deze toetsen worden voortgangstoetsen genoemd.

Het PTA kan mogelijk op details nog aangepast worden.

PLANNEN

Het is handig als je op basis van de informatie in dit document een lijst maakt van de toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen die je dit jaar moet doen. Dit zal het makkelijker maken het werk te spreiden en te plannen. Vooral voor wat betreft de praktische opdrachten en het handelingsdeel kun je door goed plannen de werkdruk gelijkmatig verdelen over het schooljaar.

DE MENTOR

Zoals je alle jaren al gewend was, heb je ook dit jaar een mentor. Natuurlijk kun je bij je mentor terecht voor alle mogelijke problemen die met school verband houden.

In je eerste jaar in de Tweede Fase is het nuttig om je erop te wijzen dat je de mentor vooral moet inschakelen bij het plannen van je werkzaamheden. Zorg dat je mentor op de hoogte is van je planning, met name wat betreft je praktische opdrachten en de handelingsdelen. Laat je mentor weten wanneer je problemen hebt met het uitvoeren van je planning. Tijdig ingrijpen en bijsturen is erg belangrijk om te voorkomen dat je aan het eind van het jaar vastloopt.

DE STUDIERUIMTEN

De school heeft een mediatheek/studieruimte. Hier kun je een aantal uren per week studeren. Je kunt hier dagelijks van 09.00 uur tot 15.30 uur terecht. Ook in de bibliotheek kun je werken. Door goed te plannen en gebruik te maken van de studieruimten, kun je voorkomen dat er teveel werk thuis moet worden gedaan. In je rooster zie je waarschijnlijk dat er in de bovenbouw grotere gaten tussen de lessen zijn. Benut deze tijd efficiënt om te studeren.

BEVORDERING

Aan het eind van het schooljaar wordt vastgesteld of je bevorderd kan worden naar HAVO-5. Je kunt worden bevorderd wanneer:

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1x5 is behaald en voor alle overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1x4 of 2x5 of 1x5 en 1x4 is behaald en voor alle overige vakken 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.

Daarnaast moeten de vakken CKV en LO zijn beoordeeld als ‘voldoende’ of ‘goed’ en moeten alle in het PTA voor dat jaar vermelde handelingsdelen naar behoren zijn verricht.

Doubleurs

Om bevorderd te worden naar HAVO-5 mag een doubleur slechts 1x 4 of 1x 5 als eindcijfers hebben, moet het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 zijn en moet aan de overige bepalingen voldaan zijn.

HERKANSINGEN

Na SE week 1 en na SE week 2 heb je het recht één dossiertoets uit die toetsweek te herkansen. Aan het eind van het schooljaar, na SE week 3, kun je maximaal twee dossiertoetsen uit het afgelopen schooljaar herkansen, ongeacht in welke periode die plaatsvonden. Schriftelijke toetsen worden schriftelijk herkanst en mondelinge toetsen worden mondeling herkanst.

De herkansingen moet je ook gebruiken om toetsen waaraan je de eerste keer wegens ziekte of een andere door de rector geaccepteerde reden niet hebt kunnen deelnemen alsnog te maken.

PRAKTISCHE OPDRACHTEN EN HANDELINGSDELEN

Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar; de docent overlegt tussentijds met je over de vorderingen en stuurt bij. Als je uiteindelijk niets inlevert krijg je een 1.

Onderdelen van het handelingsdeel moeten altijd overgedaan worden als ze niet naar behoren zijn uitgevoerd. Alle handelingsdelen moeten voor de zomervakantie naar behoren verricht zijn om bevorderd te kunnen worden naar HAVO-5.

TENSLOTTE

In gevallen waarin het bovenstaande niet voorziet, beslist de rector.

Vak : Nederlands				
Methode : Taaldomein				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	Geen			
Praktische opdrachten	Geen.			
Handelingsdeel	A. Het deelnemen aan een debat tussen twee of vier kandidaten volgens vastgestelde regels over een actuele stelling. Deze stelling moet uiterlijk een week van tevoren aan de docent zijn meegedeeld (20 min).	Verspreid over het jaar		Naar behoren

Vak : Engels				
Methode : Alquin Magazine				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets1: Een presentatie in het Engels. Het onderwerp wordt door de leerling in samenspraak met de docent bepaald. (10 min)	Week 1 tot en met 24	10 %	Cijfer
Praktische opdrachten	B. PO 1: Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.	Verspreid over het jaar	5%	Cijfer
	C. PO2: Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.		5%	Cijfer
Handelingsdeel	Geen			

Vak : Maatschappijleer				
Methode : Thema's Maatschappijleer				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: rechtsstaat. (100 min).	Week 48	33 1/3 %	Cijfer
	B. Toets 2: parlementaire democratie. (100 min).	Week 14	33 1/3 %	Cijfer
	C. Toets 3: pluriforme samenleving. (100 min).	Week 25	33 1/3 %	Cijfer
Praktische opdrachten	Geen.			
Handelingsdeel	Geen.			

Opmerkingen : Dit vak wordt dit jaar afgesloten. Het vak heeft alleen een schoolexamen en geen Centraal Examen.

Vak : Culturele en Kunstzinnige Vorming				
Methode : Palet				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	Geen.			
Praktische opdrachten	Geen.			
Handelingsdeel	A. Drie thema's: Thema 1, de stad Thema 2, west-oost Thema 3, liefde Per thema 2 culturele activiteiten. Per thema 1 praktische activiteit. Kennis, theorie en reflectie; onder andere een kunstautobiografie, een logboek en verslagen.	Verspreid over het jaar		Goed/ Voldoende/ Onvoldoende

Opmerkingen : Dit vak wordt dit schooljaar afgesloten, heeft dus geen Centraal Examen maar alleen een Schoolexamen.

Vak : Lichamelijke Opvoeding				
Methode : Reader LO				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	Geen.			
Praktische opdrachten	Geen.			
Handelingsdeel	A. Zie reader.	Verspreid over het jaar		Goed/ Voldoende/ Onvoldoende

Opmerkingen : Dit vak heeft geen Centraal Examen maar alleen een Schoolexamen.

Vak : Frans				
Methode : Libre Service				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets1: Een presentatie in het Frans. Het onderwerp wordt door de leerling in samenspraak met de docent bepaald. (10 min).	Week 1 tot en met 24	10 %	Cijfer
Praktische opdrachten	B. PO 1: Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.	Week 2	5%	Cijfer
	C. PO2: Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.	Week 21	5%	Cijfer
Handelingsdeel	Geen			

Vak : Duits				
Methode : Neue Kontakte				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets1: Een presentatie in het Duits. Het onderwerp wordt door de leerling in samenspraak met de docent bepaald. (10 min).	Week 1 tot en met 24	10 %	Cijfer
Praktische opdrachten	B. PO 1: Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.	Week 2	5%	Cijfer
	C. PO2: Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.	Week 21	5%	Cijfer
Handelingsdeel	Geen			

Vak : Spaans				
Methode : Ven 1 en reader				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets1: Een presentatie in het Spaans. Het onderwerp wordt door de leerling in samenspraak met de docent bepaald. (10 min).	Week 1 tot en met 24	10 %	Cijfer
Praktische opdrachten	B. Verwerkingsopdracht over een roman. De roman wordt gekozen in overleg met de docent.	Week 4	5%	Cijfer
	C. Verwerkingsopdracht over de reader	Week 22	5%	Cijfer
Handelingsdeel	Geen			

Vak : Geschiedenis				
Methode : Geschiedenis werkplaats				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: hoofdstuk 1,2 en 3 (100 min)	Week 48	20 %	Cijfer
	B. Toets 2: hoofdstuk 4, 5 en 6 (100 min)	Week 14	20 %	Cijfer
	C. Toets 3: katern “De geschiedenis en wording van de Nederlandse rechtsstaat” (100 min)	Week 25	20 %	Cijfer
Praktische opdrachten	Geen.			
Handelingsdeel	Geen			

Vak : Economie				
Methode : Lesbrieven				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: Arbeidsmarkt Consument en producent Vaardigheden (100 min).	Week 48	20 %	Cijfer
	B. Toets 2: Arbeidsmarkt Consument en producent Buitenland 1 Vaardigheden (100 min).	Week 25	25%	Cijfer
Praktische opdrachten	Geen.			
Handelingsdeel	Geen.			

Vak : Wiskunde A				
Methode : Getal & Ruimte Havo A deel 1 en 2				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: HAVO A deel 1 hoofdstuk 3 HAVO A deel 2 Hoofdstuk 5 en 7 (120 min).	Week 48	10 %	Cijfer
	B. Toets 2: HAVO A deel 1 hoofdstuk 1 en 4 HAVO A deel 2 hoofdstuk 7 (120 min).	Week 14	10 %	Cijfer
	C. Toets 3: HAVO A deel 1 hoofdstuk 2 HAVO A deel 2 hoofdstuk 6 (120 min).	Week 25	10 %	Cijfer
Praktische opdrachten	D. PO 1: in overleg met de docent.	Week 20	20 %	Cijfer
Handelingsdeel	Geen.			

Vak : Biologie				
Methode : Biologie voor Jou, Havo A				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: thema 1, 4 en 8 (100 min).	Week 48	16 %	Cijfer
	B. Toets 2: thema 6 en 7 (100 min).	Week 14	16 %	Cijfer
	C. Toets 3: thema 2, 3 en 5 (100 min).	Week 25	16 %	Cijfer
Praktische opdrachten	D. PO 1: gedragsonderzoek Artis.	Week 20	5 %	Cijfer
	E. PO 2: zintuigen onderzoek.	Week 23	5 %	Cijfer
Handelingsdeel	Geen.			

Vak : Natuurkunde				
Methode : Newton, deel 1				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: hoofdstuk 1 t/m 4 (100 min).	Week 48	10 %	Cijfer
	B. Toets 2: hoofdstuk 1, 4, 5 en 6 (100 min).	Week 14	10 %	Cijfer
	C. Toets 3: hoofdstuk 1, 6, 7 en 8 (100 min).	Week 25	10 %	Cijfer
Praktische opdrachten	D. PO 1: in overleg met de docent.	Verspreid over het jaar	10 %	Cijfer
Handelingsdeel	Geen.			

Vak : Scheikunde				
Methode : Chemie				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: hoofdstuk 1, 2, 3 en §4.1 en §4.2 (100 min).	Week 48	10 %	Cijfer
	B. Toets 2: hoofdstuk 4, 5, 6 en §9.1, §9.2 en §9.3 (100 min).	Week 14	10 %	Cijfer
	C. Toets 3: hoofdstuk 5, 7, 8 en §9.1, §9.2 en §9.3 (100 min).	Week 25	15 %	Cijfer
Praktische opdrachten	D. PO 1: practica in overleg met de docent.	Week 48	10 %	Cijfer
		Verspreid door het jaar		Cijfer
Handelingsdeel	Geen.			

Vak : Informatica H4				
Methode : B. van Veen, Informatica HAVO/VWO				
Onderdelen examendossier	Inhoud en/of omschrijving	Datum	Gewicht	Beoordeling
Examentoetsen	A. Toets 1: Bits, Bytes en Hardware Deel 1, Hfdst. 1 t/m 4. (60 min).	Week 48	20 %	Cijfer
	B. Toets 2: Databases en SQL Deel 2, Hfdst. 3. en lesbrief SQL. (60 min).	Week 25	20 %	Cijfer
Praktische opdrachten	C. PO 1: Eigen Onderwerp Studie Lesbrief.	September /Oktober	10 %	Cijfer
	D. PO 2: Programmeren Deel 2, Hfdst. 2. en Lesbrief.	Februari/ Maart	10 %	Cijfer
Handelingsdeel	Geen.			

Opmerkingen : Dit vak heeft geen Centraal Examen maar alleen een Schoolexamen.